

92. Quatuor sunt tempora : præfigurationis, præ-nuntiationis, visitationis, redemptionis.

93. Modis quatuor visitat nos Deus. Exhibitione præcepti. Præceptum enim aliud carnale, aliud spirituale. Asperitate flagelli; ejusmodi sunt quinque causæ: ut ab iniquitate corrigat, ne quis de collata virtute superbiat, ut virtus hominibus innotescat, ut alios ejus exemplo compescat, ut corona cumuletur et crescat. Novitate miraculi; quod visibile est: et invisibile, inspiratione subtili.

94. Quater luctatus est Jacob. In utero cum Esau, in adolescentia cum eodem, in Mesopotamia cum Laban, in Bethel cum angelo.

95. Jesus dicitur ter flevisse. In ipso ortu, genus humanum: processu temporis, Lazarum: ad ultimum in Jerusalem, futurum casum.

96. In fronte aliquando lepram, aliquando Thau, aliquando laminam auream gerimus.

97. Dominus sedet aliquando in valle Josaphat, aliquando in monte, aliquando in solio excelso.

98. Tonitruum aliud igneum, aliud pluviale.

99. Duo sunt calcaria quibus urget propheta, asinam suam: pudor, ne temporaliter polluatur; timor, ne æternaliter puniatur.

100. Tria sunt quæ nos restringunt et cohibent, et quasi cinctoria dici possunt. Corpore mortis memoria, quæ est zona pellicea qua cingebantur Elias et Joannes. Probabilitas et decor pudicitiae, qua cingitur Aaron accedens ad Deum. Amor religionis et justitiæ, quæ est zona aurea, et ea præcingitur Jesus ad mammillas.

101. Quatuor virgines sunt quas in conjugium sociare debemus. Eloquentia philosophalis, quæ est Zelpha ancilla Jacob, Sententia juridicialis, quæ per Balaam designatur. Innocentia actualis, quæ Lia potest dici. Contemplatio spiritualis, quæ Rachel intelligitur.

102. Duo sunt oculi sponsæ. Rerum labentium consideratio, quæ est velut flamma ignis: et cœlestis patriæ digna æstimatio, in qua vulneratur cor sponsi.

103. Vestimenta communia ministris Dei tria sunt. Cœlestis sapientia, quæ est Ephod, et caput operit: perseverans justitia, quæ poderis est, et totum corpus induit: carnalis continentia, quæ lumbos cingit.

104. Candelabra in Scripturis reperiuntur tria. Legalis obscuritas, quæ sphaerulas habet et lilia: prophetalis subtilitas, quæ habet duas olivas in cacumine suo: et evangelica veritas, quæ habet in medio sui similem filio hominis.

105. Munitiones quibus anima vallatur, tres sunt. Sedula circumspectio, quæ est sepes: sanctorum intercessio, quæ est vallum firmissimum: divina protectio, quæ est murus protegens ab incursu hostium.

781 106. Spem nostram triplex ratio discutit et roborat. Humilitas collatæ sapientiæ, quod est ovum in aqua coquere: firmitas constantis patientiæ, quod

A est ovum igni assare: veritas inspirationis occultæ, quod est ovum in sagimine frigere.

107. Tria sunt quibus Deus vindictam exercet in hostes. Lavacri salutaris remedium, quod velut mare Rubrum occidit Ægyptios. Pœnitentiæ condignæ exercitium, quod velut sulphur peccatores interimit. Distinctionis extremæ judicium, quod velut ignis ad vocem Eliæ involvit.

108. Lectus animæ in quo pausat, tripartitus est. Gravitatis debilitatis corporeæ, quam sibi languidus sanatus substernit. Tranquillitas quietæ conscientiae, in qua fugiente David statua ponitur. Hæc est cui duæ culcitrae supponuntur. De præterito securitatis et fiduciae amplitudo: de futuro remunerationis et præmii certitudo. Cervical quod supponitur capiti, divinæ familiaritatis et gratiæ largitudo. Lectus tertius humilitas superioris gloriæ, quæ est lectus floridus, quem sexaginta fortes ambiunt.

109. Vitreæ per quas solis radius infunditur, tres sunt. Charitatis integritas, per quam peccati remissio se infundit: humilitatis puritas, per quam Mariæ gratia cœlestis illapsa est: intellectus subtilitas, perquam radius sapientiæ cor illustrat.

110. Septem lampades thronum electæ mentis illuminant, charismata scilicet spiritus, quæ plenus propheta prosequitur; quæ dum oleum gloriæ junctumque timoris et infirmitatis cœlesti igne consumunt, lumen veritatis incessabiliter administrant.

111. Quod nobis apponitur ad edendum, trifarium est carnis edulium. Hædus de capris in fructu pœnitentiæ, quem Jacob obtulit Isaac ut benediceretur: vitulus de armento in actu justitiæ, quem Abraham expendit in cibos Angelorum: vitulus saginatus in cumulo gloriæ, quem pater recepto filio legitur victimasse.

112. Triplex est hortus in quo electæ animæ spantiantur. Molestia corruptibilis vitæ, quæ est hortus nucum, in quo Susanna lavatur. Amœnitas jucunditatis supernæ, quæ est hortus deliciarum, in quo ponitur Adam, ut operetur et custodiat. Dulcedo et suavitas visionis divinæ, quæ est hortus conclusus, in quo Joseph statuit sibi monumentum in petra excisum. Munda quoque conscientia, pro sui diversitate hos in se suscipit hortos.

113. Esurie nostræ mensæ tres apponuntur. Legis et Evangelii sacramentum, in quo sumuntur sapientiæ dapes: catholicæ institutionis mysterium, ubi accipitur caro piscis assi, et favus mellis: æternæ satietatis arcanum, quod intra velum est, et panes continet propositionis, et vitæ.

114. Thesauri quos thesaurizare debemus, tres sunt. Desiderium pietatis in corde, qui absconditur in agro ut ematur. Doctrina veritatis in ore, quæ est thesaurus nivis et grandinis. Assiduitas perseverans in homine, quæ habet frumentum et hordeum, et oleum et mel. Hi sunt thesauri Magorum, qui aurum, thus, et myrrham nato Domino obtulerunt.

115. Quatuor differentiæ panum in Scripturis

reperiuntur, quibus diversæ generis humani deplorantur miseriæ: panis coctus in stercore humano, bovino, cinere et clibano, quibus diversi affectus humanæ exprimentur.

116. Altaria quibus vota superponere debemus, tria sunt. Divinarum sanctionum expletio, quod fit de lignis Setim in deserto: beatorum multiplex advocatio, quod fit de lapidibus quos ferrum non tetigit: Redemptoris humilis incarnatio, quod fit de terra.

117. Puellæ quæ evertunt sensum nostrum, tres sunt. Teneritudo carnis nostræ, quæ est Dalila quæ Samsoni eruit oculos. Amœnitas mundialis gloriæ, quæ est Jezabel, et Naboth occidit. Diffidentia futuræ vitæ, quæ est filia Herodiadis, et auferit caput prophætæ.

118. Duæ sunt tribus, Levi et Judæ, ex quibus sacerdotes sumuntur, Aaron et Christus, et eorum successio. Quod qualiter conveniat, ex nominum interpretatione poterit conjectari.

782 119. Aquilæ Dominico corpori assidentes tres sunt. Magnitudo potentiæ laicalis, grandis et magnarum alarum. Abusio propositi clericalis, quæ ponit in cœlo nidum suum. Humilium subtilitas spiritualis, quæ provocat ad volandum pullos suos.

120. Quadripartitum est officium sacerdotale. Vivam carnis hostiam immolare, quod Leviticum est: virtutum charismata Deo offerre, quod est incendere aromata, et filiorum Aaron est: cum fervore martyrii cœlum intrare, quod est introire cum sanguine sancta sanctorum: gratiæ et precum vota cœlo transfundere, quod est panem et vinum Deo offerre.

121. Fontes quibus animæ lavantur, tres sunt. Anxietas contritionis, quæ irrigat superficiem terræ: humilitas confessionis, quæ posita est extra urbem: devotio compunctionis, super quam Jesus moratur et sedet.

122. Panes quibus alimur in hac vita, tres sunt. Purgatorius cum amaritudine, quem mulier Sarpiana ministrat in fame; consolatorius cum dulcedine, quem angelus apponit quiescenti in umbra; solidus cum fortitudine, qui perducit ad montem Dei Oreb. Hi in tribus portionibus corporis Domini continentur.

123. Lucernæ quæ noctem vitæ hujus illustrant, tres sunt. Intelligentiæ vigor in animo, quæ accenditur ut drachma reperiat. Sapientiæ splendor in verbo, qui in alto ponitur, ut lumen ejus videatur; justitiæ forma in proximo, quæ venienti ad nuptias antefertur, ut candelabris portari possit.

124. Tres rivi salutis fluxerunt a corpore Jesu. Verbum doloris, in quo confessio: sanguis aspersionis, in quo afflictio: aqua emundationis, in qua compunctio.

125. Piscinæ tres in Scriptura reperiuntur. Vetus erroris, quæ est post duos muros: sensualitas carnis, in qua decumbebant languidi: perspicacitas

A rationis, quæ est in via agri fullonis. In his adquantur oves, et holocausta lavantur.

126. Fomenta ignis tria in nobis. Stipula cogitationis immundæ: fenum locutionis prævæ: lignum operationis illicitæ. Hæc ad ignem nos nutriunt, nisi superioribus fontibus exstinguantur.

127. Contemplativorum fenestræ tres sunt. Originaria, quæ est versus orientem: gubernatrix, quæ vergit ad austrum: consummativa, quæ respicit ad occidentem.

128. Quatuor fontes irrigant hortum Dei. Reatus proprii deploratio, quæ circuit terram Æthiopiæ: excessionis fraternæ compassio, quæ vadit contra Assyrios: indulgæ gratiæ consideratio, quæ medium intersecat Babylonis: desideriosa charitatis affectio, quæ circuit omnem terram Ævilath. Hi fontes habent irriguum superius, et irriguum inferius, habentes aquas maris, fluminis, fontis et nivis.

129. In scutella Dei tria fercula continentur. Claritatis perspicuitas, quæ fulgebit ut sol: integritas puritatis, quæ erit ut angeli: firmitas æternitatis, quæ erit ut Deus.

130. Ostia per quæ transitur ad vitam, tria sunt. Fidei veritas, retro quam Sara ridet: spei firmitas, quæ est in latere arcæ: charitatis soliditas, quam observat Cherubim cum flammeo gladio.

131. Triforme vinum est in scypho Dei. Rubicundum, in longanimitate sanctorum, quod lætificat Isaac in ægritudine: album, in remuneratione justorum, quo ebriatur Noe: nigrum et acidum, in damnatione pravorum, quod Jesus gustat, sed non vult bibere.

132. Vestis qua sacerdos uti debet, triplex est. Exterioris operis grossitudo, quæ induitur Aaron coram populo: spiritualis sanctimoniam habitudo, quam apud se Rebecca abscondit, et ea utitur Aaron in tabernaculo: contemplatiæ dulcedinis pulchritudo, quæ inconsutilis est, et ea utitur Jesus.

133. Tunica quibus vestimur, tres sunt. Castigativa corporis edomatio, quæ pellicea est, et induit Adam: constantis perseverantiæ longitudo, qua dilectus amicitur Joseph: remuneratrici gratiæ largitudo, qua vestitur Jesus.

134. Seraphim sex alæ sunt. Duæ pedales; pudor de præteritis, et metus de futuris. Laterales quibus volatur; timor deprimens, et spes sustollens. Capitaneæ; humilitas provehens, et charitas perficiens.

783 135. Solia duo Deus habet: angelicam substantiam, quæ est excelsum solium; et humanam naturam, quæ est solium elevatum.

136. Quatuor animalibus quatuor pennæ sunt: timor et pœnitentia quæ corpus velant; amor et spes, quæ sibi junguntur, et volant.

137. Animalibus novæ legis sex alæ insunt: naturalis suggestio, legalis institutio, prophetalis assertio, evangelica sanctio, apostolica jussio, ecclesiastica consuetudo.

138. Cubile Jesu triplex est. Unitas testamento-

rum, quæ est quasi uterus virginalis : Ecclesia electorum, quæ est quasi præsepium : conscientia purgatorum, quæ est quasi sepulcrum in petra.

139. Tria sunt quæ nobis in sanctis apponuntur ad edendum. Exterior corporis habitudo, quam tria sata constituunt : in vultu gravitas, in habitu vilitas, in incessu maturitas. Hic est panis quo quinque millia satiantur, et est hordeaceus. Sequitur interior spiritus aptitudo, quam tria quoque sata constituunt : in prosperis humilitas, in adversis sollicitudo, in cunctis mediocritas. Hic est panis siliginæ, quo quatuor millia saturantur. Sequitur superior et Deo similis pulchritudo : hujus sata constituit in Deo et homine charitatis triformitas, quæ amicum et inimicum complectitur, et diligit propter Deum. Hic est panis frumentitius, qui Spiritus sancti vapore decoquitur, et panis angelorum vocatur.

140. Duæ sunt domus Dei. Exterior, rerum sinistra curiositas, quæ tabernaculum est super quod apparet gloria Domini, et recedit : interior, Deo vacans et serviens devota simplicitas, quæ templum est, et de loco non movetur.

141. Duæ sunt arcæ in veteri lege. Textus historiarum litteralis, quæ habet in se homines et jumenta : et sensus continentiarum spiritualis, quæ habet manna et virgam Aaron.

142. In Scriptura inveniuntur tres currus. Elatio potentiarum temporalis, cujus auriga est tumor præsumptionis et audaciæ, habens equum, robur propria confidentiarum. Rotæ ejus præceps mobilitas vanitatis, et felix successio prosperitatis. Hic est currus Pharaonis, in quo moritur Rechab (Exod. xiv). Sequitur altitudo conversationis et vite. Auriga ejus sermo ammonitionis divinæ, habens equum, votum perseverantiæ. Rotæ ejus horrenda terribilitas tormentorum, et mira delectabilitas præmiorum. Hic est currus in quo legitur cum Philippo Eunuchus (Act. viii). Sequitur celsitudo contemplationis et gratiæ. Auriga ejus amor cælestis patriæ, habens equum, desiderium beatitudinis et vite. Rotæ improbatio gloriæ mundialis, et divinæ reverentia majestatis. Hic est currus igneus, in quo Elias rapitur in cælum (IV Reg. ii).

143. Tria sunt operimenta altaris. De peccatis poenitentialis afflictio, quæ est cilicium : de venia laudis et lætitiæ magnitudo, quæ est velut æs sonans : de gratia præcordialis jubilatio, quæ rutilat velut aurum.

144. Claves quæ nobis occulta reserant, tres sunt. Anxii temporis austeritas, quæ aperuit puteum abyssi : præsumptivæ spei subtilitas, quæ reserat regnum cælorum : veræ dilectionis conspicuitas, quæ est clavis David.

145. Fluvii quibus peccatores se lavant, duo sunt. Fluxus corruptionis et lasciviæ, pestis adulationis et fallaciæ, qui sunt Abana et Pharphar fluvii Damasci. Quibus justi se balneant, duo sunt. Invectio corruptionis et contumeliæ, suavitas consola-

tionis et gratiæ, qui sunt Jor et Dan fluvii Judææ.

146. Cantica fidelium quatuor sunt. Victoriæ, quod submerso canitur Pharaone (Exod. xv) : adhortationis, quod terram promissionis concinunt intraturi (Num. iii) : lætitiæ, quod de susceptione filii cantat Anna (II Reg. i) : fortitudinis, quod David cantat de manu Saulis ereptus (Psal. lxxix).

147. Quatuor species herbarum sunt in horto Dei. Puritas corporalis munditiæ, quæ est quasi liliolum : gratia spiritualis innocentiarum, quæ est quasi hyssopus : veritas liberalis eloquentiarum, quæ est quasi viola : justitia operationis continuæ, quæ est quasi rosa.

148. Martyrium sine sanguine triplex est. Parcitas in ubertate, quam habuit David et Job : largitas in paupertate, quam exercuit Tobias et vidua : castitas in 784 juventute, qua usus est Joseph in Ægypto.

149. Duo sunt pedes quibus uti debemus : natura, et consuetudo.

150. Equi quibus ad cælum evehimur, tres sunt. Dolor ex poenitudine, cujus ungulas coluber mordet. Hujus sella est de veniæ perceptione præsumptio ; frenum et canus, solatia Scripturarum et exempla veterum ; calcaria quibus urgetur, de reatus enormitate confusio, de poenæ consideratione formido : fovea, desperatio. Sequitur fervor ex religione, cui supersedet Mardocheus in veste regia. Hujus sella, temperans discretionis gravitas ; frenum et canus, suspecta conditio carnis suæ, et utilis emersio perseverantiæ ; calcaria, exercendæ honestatis cupiditas, et fraternæ commoditatis aviditas : fovea, intemperantia. Sequitur desiderium ex amore, cui datur fortitudo, et circumdatur hinnitus. Calcaria, fluxa labilitas præsentium, stabilis æternitas futurorum : ductor, affectuositas videndi Deum, fovea, indiscretio.

151. Speluncæ in Libris sacris inveniuntur tres. Perversa impietas voluntatis, quæ est latronum, in qua Saul purgat ventrem. Solida firmitas æquanimittatis, quæ fit in altari, et est unius cubiti. Exercitium geminæ pietatis. Hæc est spelunca duplex, in qua Patriarchæ sepeliuntur.

152. Quatuor sunt arma quibus principaliter communimur. Prudens et humilis intelligentia, quæ est quasi galea, et caput operit : mediocris et parca temperantia, quæ est lorica, et pectus tegit : perseverans et patiens constantia, quæ est quasi scutum, et dexteram munit : retributrix æquitatis justitia, quæ est gladius utrobique incidens ad divisionem animæ et spiritus.

153. Tria sunt sacrificia. Pia contritio, habens butyrum humilitatis, et absinthium indignationis : digna operatio, habens oleum discretionis, et acetum confusionis : gratiarum actio, habens balsamum devotionis, et venenum ingratiitudinis.

154. Quatuor sunt in quibus anima captivatur. Mundialis nequitia, inutilis tristitia, inanis gloria, latens superbia.

155. Cæli ad quos rapimur, tres sunt. Dignitas ecclesiasticæ puritatis, ad quam rapitur Elias in corpore : veritas angelicæ subtilitatis, ad quam rapitur Ezechiel in spiritu : summæ incircumscriptionis Deitatis, ad quam rapiuntur animæ electorum.

156. Sex sunt refugii civitates. Interdictæ prævaricationis cautio, sequendæ præceptionis obeditio, propitiandæ divinitatis ambitio : hæc sunt in terra Chanaan. Mundanæ fabricæ consideratio, urbis tyrannicæ jugis inspectio, et supereminens verbo Dei cognitio : hæc sunt trans Jordanem, et sunt de sorte Levitica.

157. Paradisorum tria genera sunt. Voluptuosa dulcedo visibilium, quæ irrigatur sicut hortus deliciarum : sincera puritas spiritualium, quæ in se conservat hominem : deliciosa veritas supercælestium, ubi Paulus audit arcana verba.

158. Montium genera quatuor sunt. Montes Gelboe, ubi abjicitur clypeus Saul (II Reg. i) : montes Samariæ, qui nimis eriguntur (Amos, iii) : montes Armeniæ, super quos arca requievit (Gen. viii) : montes Israël, qui expandunt ramos suos (Ezech. xxxvi).

159. Quæ nos revocant a proposito nostro, duo sunt. Rubor incepti operis, et desperatio exsequendæ virtutis. Hi Rechab et Benaï, qui occidunt Isboseth in strato suo (II Reg. iv).

160. Pallia quibus nostra nuditas operitur, quatuor sunt. Vetustas erroris et nequitiarum, quæ est quasi perizoma verendorum. Novitas conversationis et vite, quæ Rebecca descendens de camelo operuit vultum suum (Gen. iii). Integritas cælestis sanctimoniarum, quam Elias reliquit Elisæo, et dividit Jordanem (Gen. xxiv). Claritas immortalitatis æternæ, quod est pallium sapphirinum, quo in die festo utitur Mardocheus (IV Reg. ii).

161. Bonus est Deus, temporale beneficium largiter impendendo. Patiens est ultionem peccatorum misericorditer differendo. Longanimis est, reos ad poenitentiam invitando.

162. Hostes quibus tradimur, tres sunt. Immundorum desideriorum impuritas, quæ sunt quasi mures rodentes posteriora. Corporalium passionum obscenitas, quæ sunt quasi locustæ more scorpionum percipientes. Rationis et sensus 785 obstinata perversitas, quæ sunt serpentes igniti.

163. Latrones qui nobis optima quæque furantur, quatuor sunt. Hebetati intellectus socordia, tollens nobis scientiam veritatis. Hic latro apud Psalmistam dicitur negotium in tenebris. Indomitæ carnis lascivia, rapiens meritum integritatis, et dæmonium dicitur meridianum. Favorabilis auræ jaectantia, tollens plenitudinem sanctitatis, et dicitur sagitta volans in die. Vitæ hujus amor et appetentia, rapiens præmium æternitatis, et dicitur timor nocturnus (Psal. xc, 5, 6). Hi sunt latrones Syriæ.

164. Oscula tria sunt. Reconciliatorium, quo duo pedes Domini, misericordia et justitia continguntur. Remuneratorium, quo duæ manus, opus creatricis

justitiæ, et modum gubernationis continuæ amplectuntur. Contemplatorium, quod sumitur ad os, et Verbum Dei atque hominem in unitate miranda connectit. Possunt quoque dici naturale, quando spontanea voluntate ducimur ad bonum : doctrinale, quando admonitione alterius invitamur ad Deum : gratiosum, quando jucunda inspiratione trahimur ad bene agendum.

165. Vocaciones tres sunt : Divina, sicut in Paulo ; humana, in quinque millibus conversis ad vocem Apostolorum ; necessaria, in primo eremita Paulo.

166. Contemplatio dicitur cibus in hac vita, ubi in sudore vescimur pane nostro : potus, in futura, ubi libere et sine dolore sumitur : ebrietas, in ultimo, cum anima recepto corpore congaudebit : unde dicitur : *Comedite, amici* (Cantic. v, i), etc.

167. Contemplativi alii ascendunt et corruunt (Exod. xix), sicut bestia, quæ tangit montem : alii rapiuntur et descendunt, sicut Petrus post excessum descendit de cenaculo (Act. x).

168. Duo sunt ubera. Compassio, de qua fluit lac consolationis, quo nutriuntur infirmi : congratulatio, unde fluit lac adhortationis, unde sustentantur validi.

169. Unguenta tria sunt. Compunctio de memoria peccatorum, quæ infundit pedes Jesu : devotio ex recordatione beneficiorum, qua perungitur caput Jesu : pietas ex consideratione miserorum, quæ ad unguendum corpus Jesu a mulieribus præparatur.

170. Virgæ tres sunt. Virga Moysi, quæ dividit mare Rubrum (Exod. iv) : virga Aaron, quæ confert sacerdotium (Num. xvii) : virga David pastoralis propulsans adversarium (I Reg. xvii).

171. Triplex fuit forma Jesu. Communis et despecta : sole clarior et tota splendida : spiritualis et divina, sed humanis visibus temperata.

172. Cibi Israël tres sunt. Azyma scientiæ sæcularis in exitu de Ægypto : manna intelligentiæ in deserto : palma victoriæ triumphalis in promissionis regno.

173. Divinorum consilii secretorum tres sunt. Agnitæ fidei firmissimus executor : ingruentium vitiorum strenuus supplantator : perceptæ gratiæ humilis confessor. Hi sunt Petrus, Jacobus, et Joannes.

174. Tres ex omni populo liberantur ; Nœ, Daniel, et Job.

175. Tres in sacerdotium assumuntur : Moyses, Aaron, et Samuel.

176. Latrones innocentiarum vestem diripiunt, tentationum sagittis confodiunt, cælesti consolatione destituunt.

177. A Domina nostra rei habent veniam, justitiam gratiam, Angeli lætitiæ.

178. Bona providere coram hominibus debemus habitu, ne sit notabilis : actione, ne sit reprehensibilis : sermone, ne sit contemptibilis. Coram Deo, cogitatione sancta, affectione pura, intentione recta.

179. Duo sunt in Christo : generatio divina, et ge-

neratio humana : et in Spiritu sancto processio et gratia.

180. Spiritus sanctus operatur aliud in nobis propter nos, ut compunctionem, dimittendo peccata : devotionem, sanando opera : amorem, revelando cœlestia. Propter proximos aliud, ut doctrinam sermonum, gratiam curationum, etc.

181. Duplex est periculum, ne vel ea quæ propter nos, dividamus proximis : vel ea quæ propter proximos, reservemus nobis. Hæc est discretio spirituum.

182. Janitor memoriæ, recordatio professionis : voluntatis 786 janitor, memoria patriæ cœlestis : portitor intentionis, consideratio gehennalis.

183. Modi diligendi sunt quatuor. Carnem amare carnaliter, spiritum carnaliter, carnem spiritualiter, spiritum spiritualiter.

A 184. Tres sunt panes, quos de via veniens quærit amicus (Luc. xi) : continentia, humilitas, charitas.

185. Pax triformis. Ficta, ut in Juda : inordinata ut in Adam et in Eva : vera, quam Christus reliquit discipulis suis.

186. Sequentium pacem tria sunt genera. Pacati, qui in pace possident terram suam : patientes, qui in patientia sua possident animas suas : pacifici, qui pacem faciunt inter discordes.

187. Contemplatores alii ascendunt et cadunt; ut illi qui evanuerunt in cogitationibus suis : alii rapiuntur et descendunt; ubi, *Sive mente excedimus, Deo (II Cor. v, 13), etc.*

188. Quadrus lapis est superius amando cœlestia, inferius contemnendo terrena, a dextris vilipendendo prospera, a sinistris æquanimiter sustinendo contraria.

DISPUTATIO CUJUSDAM JUSTI CUM DEO,

Sive ad horam e corpore educti, et ad corpus reducti; sive in excessum rapti, et postmodum ad se revocati.

Videbatur huic aliquando, sive in corpore, sive extra corpus, Deus scit, concessum sibi jam amodo requiescere a laboribus suis, et sabbatizare cum populo Dei, sedere ad pedes Jesu; et intendere in speciem decoris ejus; Mariæ optimam partem se jam perpetuo adeptum, ac Rachelis pulchritudinem a cœlestis sponsi amplexibus nunquam avellendam : cum ecce subito de cœlo respiciens Dominus, vidit flentes parvulos, panem quærentes, matrem eorum viro viduatam ad maxillas lacrymas emittentem; consolationem sibi ac filiis quærentem, nec invenientem. Et respiciens virum voluntatis suæ juxta se de singulari gaudio tripudiantem, atque communem tristitiam velut ultra non curantem; respiciens, inquam, Dominus, Pater misericordiarum, et Deus totius consolationis, charitas, non quæ sua sunt, quærens : Salva sunt, inquit, tua tibi præmia, nec dilata minuentur; illorum potius miserere quos deseris. Numquid fratres tui ibunt ad pugnam, tu hic sedebis? numquid ipsi foris stabunt quærentes te, cum tu intraveris in gaudium Domini tui? Egrediendum tibi ad eos, et ad bella Domini surgendum et adjuvandum. Dixit ergo Dominus : Surge, et exi hinc. Homo : Domine, bonum est nos hic esse : quo ibo a facie tua? Dominus : Exi hinc, et redi ad ægrotum tuum, corpus tuum, quod tibi commisi custodiendum et observandum; jam tabescit. Homo : Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis hujus? Domine, miserere. Ægrotus meus gravis est et intolerabilis, ad necessariam exigenda improbus, ad superflua vel noxia anxius et importunus. Dominus : Vide ut curam ejus facias; sed non in desideriis : sic enim expedit infirmitati ejus. Homo : Dura providentia. Dominus : Exi hinc. Si quid ei quod suum est tu-

leris, in quadruplum restituere compelleris. Sed et pueri jam plorant et petunt panem, et non est qui frangat eis. Homo : Mihi autem quando? Dominus : Tibi autem facies postea. Homo : Quid, Domine, quid? pascere eos non possum, nec curare nisi Ægypto dem manum, et Assiriis ut saturentur pane. Dominus : Creatura vanitati subjecta est non volens, sed propter eum qui subiecit eam in spe. Liberabitur autem a servitute corruptionis in libertatem filiorum gloriæ Dei. Homo : Domine, Assur iste non solum devorat carnes nostras, sed etiam exossat nos. Non solum corpus fatigando excruciat, sed pervenit gladius usque ad animam meam. Dominus : Si ego pro vobis tradidi animam meam, et vos debetis pro fratribus animas ponere. Homo : Et quare non defendis sanguinem nostrum? Dominus : Puer ergo es, qui nisi virgam, qua verberatus es, verberari videris, plorare 787 non desistis. Homo : Obsecro, Domine, sine me adhuc loqui ad Dominum meum, cum sim terra et pulvis. *Seduxisti me, Domine, et seductus sum : fortis fuisti et invaluisti (Jerem. xx, 7). Dixisti enim mihi; Venite ad me, omnes qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos. Jugum enim meum suave est, et onus meum leve (Matth. xi, 28, 30). Credidi, propter quod locutus sum (Psal. cxv, 10). Confugi libens et gaudens sub jugum tuum : et ecce, te permittente, possident me, Domine, absque te, et suo jugo ferreo attritum urgent in tritiram suam et tuæ civitatis civem conscriptum, de luto et latere cogunt Ægyptii civitates ædificare. Dominus : Patientes estote usque ad adventum meum. Homo : Usquequo, Domine? Dominus : *Moyses et Aaron, ite ad onera vestra (Exod. v, 4). Et projectum se sentiens homo a conspectu tam**

felicis beatitudinis, sicut Moyses et Aaron his verbis projecti sunt a conspectu Pharaonis, ad se reversus cum gemitu dixit : *Ego dixi in excessu mentis meæ. Projectus sum a facie oculorum tuorum (Psal. xxx, 23), Domine. Mutatus es mihi in crudelem, et in duritia manus tuæ adversaris mihi (Job. xxx, 21).*

SOLILOQUIUM.

Non est sancti Bernardi. Editum tamen est sub ejus nomine a Gretsero Ingotstadii, anno 1617, ex Bibliotheca Carthusianorum Erfordensium.

1. Cor meum, rogo te, ne sis cor fatuum, quod est cor contractum, quod omnem sapientiam non tenebit. Sed recordare viarum tuarum, et vide quantum inter se distent viæ, per quas hactenus ambulasti, et per quas ambulare oporteat ad Deum. Et vide, quantum distat ortus ab occidente (Psal. cii, 12), sic istas vias a se distare; cum via per quam ambulasti, sit plena levitate, otio, dissolutione corporis, et vanis quibusdam delectationibus : cum te non lateat, quod *qui mollis est et dissolutus, frater sit opera sua dissipantis (Prov. xviii, 9); et quod vere opera tua in eo non vigeant, sed potius dissipentur. Fateor quidem, cogitas nonnunquam mores velle corrigere; carnalibus desideriis plus et plus velle resistere; Dei laudibus vigilantius velle insistere; carnem per omnia velle spiritui subicere, otia fugere; vana et inutilia declinare; orationi ac meditationi ardentius invigilare. Proponis quidem hæc; sed nunquam vel rarissime video te effectui mancipare; imo etiam si quando incipis, sic misere desinis, ut ab inimicis tuis merito tibi dicatur : *Quia hic homo cepit ædificare, et non potuit consummare (Luc. xiv, 30). Nonnunquam cum orationi vel meditationi deberes insistere, torpore gravaris, somno deprimeris, cogitatione superflua seduceris. Et nonnunquam ut tempus orationis expendatur in desideriis, dormis. Et si qua tibi confortatio gratiæ tribuenda esset, hanc tibi surrupit carnis pigritia, ita ut ipsa confortetur, spiritu debili permanente. O vere impia nimis et dura crudelitas, ancillam domini substantiam voluptuose consumere, domina famelica permanente. Restat ergo, imminente pugna, ut a fortiori infirmior superetur. Quid sit aliud, cum corpus tempore sibi impenso ad sua commoda, cibo, potu, et somno non vult esse contentum; quin etiam tempore orationis abutendo, velit privari spiritum.**

2. O vere beatum tempus, omni dignum reverentia et disciplina; quo omne tempus colligitur, et pro inutiliter transacto, gemitus et lacrymæ; pro utiliter expenso Deo laus, honor et gloria referuntur! Quis digne dicat quanta sit temporis hujus utilitas? In pulsante pure oratione, velut animæ nuntio, non jam

A Sicque pondus diei et æstus repetere, luti et lateris iterum se subire contagia deplorans, quod ei reliquum erat vitæ in doloribus egit, opperiens donec omnino assumeretur, et in gaudium Domini sui perfecte introduceretur.

B paradisus, sed janua regni Filii Dei potenter aperitur, quod quærit ostenditur; petenti tribuitur. Hoc etiam tempore si cæca fuerit anima, illuminabitur : si infirma, sanatur : si pauper, ditatur : si nuda, vestitur : si debilis, confortatur : si nutans, constans efficitur : si cujuscumque rei dubia, certificabitur : si ab amore Dei frigida, sancti amoris vaporibus inflammatur : si insipiens et stulta fuerit, super omnes 788 docentes se, sapiens et docta erit. Hoc etiam tempore gustatur et videtur quam suavis est Dominus (Psal. xxxiii, 9). Est etiam tempus otii spiritualis, quod est fomentum et exercitatio omnium sanctorum laborum : quia cum illud, pro quo laboratur, licet modicum, hoc tamen in tempore suaviter degustatur, laboris incendium tam dulciter quam fortiter inflammatur. Quid plura? Hæc etiam omnium tribulationum finis erit, et omnis virtutis fortitudo. Hoc tempore perfectæ orationis merito omnes inimici viriliter subjugantur, ut virtus eorum ad nihilum redigatur. Virtutes vero per gratiam sancti Spiritus augentur, et firmissime roborantur. Hoc etiam tempore, quæ putanda et reseca sunt in mente, ostenduntur, et in moribus, ut per confessionem postea amputentur. Imo tunc etiam aqua lacrymarum maculosa mundantur, et superflua sacræ contritionis vomere omnimodo evelluntur. Nonnunquam etiam cum cultorem vineæ viderit Jesus ad hujusmodi opera circumspectum, descendit et ipse in vineam suam, et incipit laborantem adjuvare, nociva evellere, superflua destruere ac dissipare. Deinde etiam incipit humilia exaltare, utilia plantare, arida rigare, necessaria ædificare; et, ut dixi, tenebrosa illuminare, et abscondita in palam producere. Et, ut breviter dicam, omnia sic reformare incipiet, ut in illa vinea nil tortuosum valeat inveniri. O vere beata vinea, in quam tu vesemel descendisti cum tanta plenitudine gratiarum, o bone Jesu! Quia nunquam ejus cultorem interna gaudia inexpertum dicam, qui vel semel tanto hospite, imo collaboratore, feliciter meruit gloriari. Nequaquam deinceps erit indoctus, qui talem ac tantum habere meruit instructorem. Quid enim ille nescivit, cujus sapientiæ non est numerus? O